ОБЩИНА ВЪРШЕЦ

3540 гр. Вършец, бул. „България“ № 10, обл. Монтана
Тел: 09527/ 22-22; факс: 09527/ 23-23
e-mail:admin_varshetz@mail.bg
www.varshets.bg

В А Ж Н А И Н Ф О Р М А Ц И Я

за бизнеса в община Вършец, във връзка с приетия Закон за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г.

В ДВ, бр. 28/24.03.2020 г. беше обнародван Закона за мерките по време на извънредното положение, обявено с Решение от 13 март 2020 г. на Народното събрание.
Законът влиза в сила **от 13 март 2020 г.,** с изключение на **чл. 5, § 3, § 12, § 25 -31, § 41, § 49 и § 51, които влизат в сила от деня на обнародването на закона в „Държавен вестник" - 24.03.2020 г.,** и се прилага **до отмяна на извънредното положение.**
Съгласно Решение за обявяване на извънредно положение от 13 март 2020 г. на Народното събрание, извънредното положение е **със срок на действие от 13 март 2020 г. до 13 април 2020 г.**

УВАЖАЕМИ СЪГРАЖДАНИ,

С оглед на извънредното положение в страната, са предвидени редица мерки и действия, целящи облекчаване неблагоприятното положението, в което са поставени гражданите и юридическите лица в резултат на създалата се в страната ситуация с COVID 19.

По-долу ще посочим някои от най-важните моменти, засягащи съществено гражданския оборот и сферата на бизнеса:

1. Мерки и действия в сферата на съдебните, административните, изпълнителните и нотариалните производства.

1.1. В чл. 3 от ЗМДВИП е предвидено, че за периода от 13.03.2020г. до отмяна на извънредното положение **спират да текат определени срокове, предвидени в други закони**. Това означава, че за периода на извънредното положение се преустановява тяхното действието и свързаните с изтичането на срока последици. След отмяната на извънредното положение съответният срок продължава да тече от там, от където е бил спрян. Ефектът на спирането на сроковете в извънредно положение е запазване на статуквото от преди въвеждане на извънредното положение. В обсега на тази разпоредба са включени:

1. процесуалните срокове по съдебни, арбитражни и изпълнителни производства, с изключение на сроковете по наказателни производства, по Закона за екстрадицията и Европейската заповед за арест и производства, свързани с мерки за принуда;

2. давностните и други срокове, предвидени в нормативни актове, с изтичането на които се погасяват или прекратяват права или се пораждат задължения за частноправните субекти, с изключение на сроковете по Наказателния кодекс и Закона за административните нарушения и наказания;

3. сроковете за изпълнение на указания, дадени от административен орган на страни или участници в производства, с изключение на производствата по Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове;

4. сроковете по глава пета, раздел I и III, глава осма, раздел V, глава десета и глава дванадесета, раздел I, II и IV от Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество, с изключение на срока по чл. 38, ал. 1, т. 2 от същия закон;

5. сроковете по чл. 175в, ал. 1 – 3 от Закона за съдебната власт, с изключение на срока по чл. 175в, ал. 1, т. 2 от същия закон.

Освен спирането на сроковете по изпълнителните производства, в чл. 5 от ЗМДВИП е предвидено, че се **спират и всички обявени публични продани и въводи във владение**, обявени от държавните и частните съдебни изпълнители. Това означава, че за периода на извънредното положение няма да бъдат насрочвани публични продани и въводи във владение, а насрочените такива няма да се проведат. За насрочените наново публичните продани и въводите във владение, след отмяна на извънредното положение, няма да се дължат нови такси и разноски.

1.2. По време на извънредното положение **се преустановява предприемането на някои принудителни действия**, а именно няма да бъдат **налагани запори на банкови сметки на физически лица и на лечебни заведения, запори върху трудови възнаграждения и пенсии, обезпечителни мерки върху медицинска апаратура и оборудване, както и извършването на описи на движими вещи и недвижими имоти, собственост на физически лица**. Изключение ще бъдат само делата, свързани с изпълнението на задължения за издръжка, за вреди от непозволено увреждане и за вземания за трудови възнаграждения. Тази мярка, обаче, не изключва изпълнението по вече наложени запори. По отношение на тях приложими остават общите разпоредби.

1.3. Освен спирането на сроковете, в ЗМДВИП (чл. 4) се предвижда и **удължаването с 1 месец от отмяна на извънредното положение** на сроковете, които изтичат по време на извънредното положение и са свързани с упражняване на права или изпълнение на задължения на частноправни субекти, Това означава, че в определени случаи частноправните субекти получават **допълнително едномесечен гратисен период, в който могат да реализират своите права и да изпълнят своите задължения**. Посоченото удължаване на срока важи също и за действието на административните актове, изтичащо по време на извънредното положение.

Тъй като визираното в чл. 4 от ЗМДВИП удължаване на срокове не конкретизира определени случаи, може да обхване голям брой хипотези, поради което ще бъде необходимо всеки отделен случай да бъде разгледан конкретно и да се направи преценка дали въпросното удължаване на срока е приложимо към него.

1.5. За периода на извънредното положение **се ограничават нотариалните производства**. Като ще могат да бъдат извършвани само **такива, които се считат за неотложен случай**. Законът, обаче, не посочва кои случаи счита за неотложни, поради което за всеки отделен случай ще се прави конкретна преценка. С оглед на това, че не се преустановява напълно нотариалната дейност, Нотариалната камара има задължение да осигури дежурни нотариуси при съотношение най-малко един нотариус на 50 000 жители за съответния район.

2. Мерки и действия, касаещи бизнеса.

2.1. Законодателни мерки, касаещи работодателите:

Възможност за въвеждане на дистанционна форма на работа едностранно от работодателя.

Чл. 7, ал. 1 от ЗМДВИП и новосъздаденият чл. 120б от Кодекса на труда предвиждат право на работодателя, в зависимост от специфичния характер на работа и възможността за нейното обезпечаване, да възлага **надомна работа и/или работа от разстояние** на работниците и служителите си без тяхно съгласие, освен когато това е невъзможно. В този случай се изменя само мястото на работа, без да се променят другите условия по трудовия договор. Въвеждането на посочените форми на дистанционна работа се извършва със заповед на работодателя, в която се определят условията и редът за възлагане, изпълнение и контрол на работата.

Преустановяване на работата при обявено извънредно положение.

В Кодекса на труда е създаден нов чл. 120в, който урежда две хипотези на преустановяване на работа на предприятието работодател при обявено извънредно положение.

- От една страна, законът разграничава случаите, при които работата на предприятието или част от него е преустановена със заповед на държавен орган /какъвто е случаят със Заповед РД-01-124 от 13.03.2020 г. на министъра на здравеопазването, по силата на която се въведе забрана за посещаване на редица търговски обекти – ресторанти, барове, заведения за бързо обслужване и т.н., както и забрана за провеждане на редица дейности и масови мероприятия/. В тази хипотеза работодателят е длъжен да не допуска работниците или служителите до работните им места за периода, определен в заповедта.

- Втората хипотеза касае случаите, при които **дейността на предприятието не е преустановена със заповед на държавен орган, но законът дава право на работодателя, при обявено извънредно положение, сам да издаде заповед, с която да преустанови работата на предприятието, на част от него или на отделни работници и служители, за целия период или за част от него до отмяната на извънредното положение.** Основната идея тук е предприятия, по отношение на които не е налице забрана за извършваната от тях дейност, но последната пркатически е значително засегната от извънредната обстановка в страната, да преустановят изцяло или частично работа и да се възползват от предвидените от държавата компенсационни мерки, описани подробно по-долу.

С новата разпоредба на чл. 267а от Кодекса на труда изрично се предвижда, че **за времето на преустановяване на работата**, независимо дали същата е преустановена със заповед на работодателя или със заповед на държавен орган, **работникът или служителят има право на брутното си трудово възнаграждение**.

2.2. **Отпуски:**

1. **Възможност за предоставяне от работодателя до ½ от платения годишен отпуск.** В чл. 7, ал 2 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение е предвидено **право на всеки работодател** по време на извънредното положение да предостави **до една втора от платения годишен отпуск** на работника или служителя без негово съгласие.

Не се допуска предоставяне от работодателя ползването на неплатен отпуск без съгласието на работника или служителя.

2. **Възможност за предоставяне ползването на целия платен годишен отпуск на работниците и служителите от работодател, преустановил работа**

Това право се предоставя на работодател, който е преустановил работа /изцяло или частично/ със собствена заповед или по силата на заповед на държавен орган – съгласно новосъздадения чл. 120в. от Кодекса на труда.

Ал. 1 на новосъздадения чл. 173а от Кодекса на труда предвижда, че когато поради обявено извънредно положение със заповед на работодателя или със заповед на държавен орган е преустановена работата на предприятието, на част от предприятието или на отделни работници и служители, **работодателят има право да предостави целия платен годишен отпуск на работника или служителя и без негово съгласие, включително на работник или служител, който не е придобил 8 месеца трудов стаж**

3. **Категории работници и служители, по чието искане работодателят е длъжен да предостави ползването на платен годишен отпуск или неплатен отпуск:**

Според ал. 2 на новия чл. 173а от Кодекса на труда работодателят **е длъжен да разрешава ползването на платен годишен отпуск или на неплатен отпуск** при обявено извънредно положение по искане на следните категории работници и служители:

1. бременна работничка или служителка, както и на работничка или служителка в напреднал етап на лечение ин-витро;

2. майка или осиновителка на дете до 12-годишна възраст или на дете с увреждане независимо от възрастта му;

3. работник или служител, който е самотен баща или осиновител на дете до 12-годишна възраст или на дете с увреждане независимо от възрастта му;

4. работник или служител, който не е навършил 18-годишна възраст;

5. работник или служител с трайно намалена работоспособност 50 и над 50 на сто;

6. работник или служител с право на закрила при уволнение по чл. 333, ал. 1, т. 2 и 3

2.3. **Въвеждане на непълно работно време от работодателя:**

С изменение на чл. 138а от КТ се дава право на работодателя да установи в предприятието или в негово звено за целия период на обявено извънредно положение или за част от този период непълно работно време за работниците и служителите, които работят на пълно работно време. **Продължителността на работното време в този случай не може да бъде по-малка от половината от законоустановената за периода на изчисляване на работното време, т.е. не по-малко от 4-часов работен ден**. На работниците и служителите, които работят при въведено непълно работно време, се дължи по-ниско трудово възнаграждение, пропорционално на продължителността на работното време.

Въвеждането на непълно работно време става въз основа на заповед на работодателя, която следва да се сведе до знанието на работниците и служителите.

2.4. **Поемане на част от икономическите последици от държавата:**

Съгласно § 6 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, по време на действието му, но за срок не по-дълъг от 3 /три/ месеца, Националният осигурителен институт превежда **60 на сто** от размера на осигурителния доход за месец януари 2020 г. за лица, осигурени по чл. 4, ал. 1, т. 1 от Кодекса за социално осигуряване **от осигурители, отговарящи на**

критерии, определени с акт на Министерския съвет. Средствата се превеждат по банков път на съответния осигурител в срок до 5 /пет/ работни дни въз основа на предоставена от Агенцията по заетостта писмена информация.

В случай че осигурителят не изплати пълния размер на трудовото възнаграждение на работниците и служителите, за които са получени средствата, той ги възстановява

Тепърва предстои определяне от страна на Министерски съвет на критериите, на които следва да отговарят осигурителите, за което ще Ви информираме своевременно.

2.5. В сила от 24.03.2020 г. до отмяна на извънредното положение не се налагат запори върху трудови възнаграждения.

С оглед на обстоятелството, че извънредното положение наложи голяма част от бизнеса да преустанови своята дейност, в ЗМДВИП се предвиди облекчение за всички физически и юридически лица във връзка с изпълнението на задълженията си за плащане, като до отмяната на извънредното положение няма да се прилагат последиците от забава за плащане. **Това означава, че за периода на извънредното положение не се начисляват лихви и неустойки за забава. Също така не могат да бъдат приложени правилата за обявяване на предсрочна изискуемост, разваляне на договор и изземване на вещи.**

3. Мерки и действия в сферата на данъчната политика.

3.1 Съгласно параграф 25 от ПЗР на ЗМДВИП през 2020 г. сроковете по чл. 92, ал. 2, чл. 93, чл. 217, ал. 2, чл. 219, ал. 4 и 5, чл. 241, ал. 2, чл. 252, ал. 1, чл. 253, чл. 259, ал. 2 и чл. 260 от Закона за корпоративното подоходно облагане се удължават до 30 юни 2020 г.

През 2020 г. авансовите вноски по Закона за корпоративното подоходно облагане се правят при условията и по реда на глава Четиринадесета от същия закон, при съобразяване със следните особености:

1. когато до влизането в сила на този закон е подадена годишната данъчна декларация за 2019 г., авансовите вноски се правят в размер съгласно декларираното; при необходимост лицата могат да подадат коригираща декларация по реда на чл. 88 от Закона за корпоративното подоходно облагане;

2. когато до 15 април 2020 г. е подадена годишната данъчна декларация за 2019 г., авансовите вноски се правят в размер съгласно декларираното;

3. когато до 15 април 2020 г. не е подадена годишната данъчна декларация за 2019 г., авансовите вноски се декларират с образеца на годишната данъчна декларация до 15 април 2020 г., като се попълва само тази част от нея, касаеща деклариране на авансови вноски за текущата година.

3.2. Съгласно параграф 26 от ПЗР на ЗМДВИП през 2020 г. отстъпка 5 на сто се прави на лицата, предплатили до 30 юни данъка върху недвижимите имоти за цялата година или данъка върху превозните средства за цялата година.

3.3. Съгласно параграф 49 от ПЗР на ЗМДВИП сроковете и производствата по установяване, деклариране, внасяне, обезпечаване и събиране на задължения за мита, данъци, включително и акцизи, задължителни осигурителни вноски за фондовете на държавното обществено осигуряване, здравното осигуряване, Учителския пенсионен фонд и фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване, държавни и общински такси и други публични вземания, регламентирани в Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, Закона за митниците, Закона за акцизите и данъчните складове, Закона за данък върху добавената стойност, Закона за корпоративното

подоходно облагане, Закона за данъците върху доходите на физическите лица, Закона за местните данъци и такси, Кодекса за социално осигуряване, Закона за здравното осигуряване и Закона за хазарта **не се променят, освен в случаите по § 25 - 31.**

Във връзка с предвидените в ЗМДВИП мерки и действия, са обнародвани изменения и допълнения в други закони, а именно:

- *Кодекс на труда;*
- *Кодекс за социалното осигуряване;*
- *Закона за лечебните заведения;*
- *Закона за акцизите и данъчните складове;*
- *Закон за чужденците в Република България;*
- *Закона за електронните съобщения;*
- *Закон за държавния служител;*
- *Закона за държавния бюджет;*
- *Закона за държавната собственост;*
- *Закона за вероизповеданията;*
- *Наказателен кодекс;*

3.4. Община Вършец ще предприеме действия за освобождаване от наем за периода на извънредното положение търговските обекти в населените места на общината, засегнати от противоепидемичните мерки във връзка с разпространението на COVID 19.

ИНЖ. ИВАН МИХАЙЛОВ ЛАЗАРОВ
КМЕТ НА ОБЩИНА ВЪРШЕЦ